

значних зусиль для розробки привабливої кампанії, яка описує їхню можливу соціальну дію.

Вимір ефективності соціального підприємництва з погляду краудфандингу здійснюється через оцінку довгострокового соціального впливу, соціальну місію та цілі, соціальні інновації та успішність кампаній підприємств. Варто також відмітити найбільш сильний потенційний вплив соціального підприємництва на людей, планету та прибуток порівняно з корпоративною філантропією. На надійність краудфандингу може вплинути рівень довіри до нього користувачів. Більше того, довіра є наріжним каменем соціального капіталу та відіграє найважливішу роль у забезпеченні довгострокового успіху в таких галузях, як економічне зростання. Таким чином, краудфандинг може стати гарною альтернативою для бізнесу, особливо соціального, для збирання необхідних грошей.

Список використаної літератури

1 Комісаренко А.О. Соціальне підприємництво як ефективний механізм сталого розвитку в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія : Державне управління.* 2021. № 1. С. 140-147.

2 Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу. За ред. А.О. Корнецького. Київ. Фамільна друкарня Huss. 2019. 160 с.

3 Francisca Castilla-Polo, M. Isabel Sanchez-Hernandez. The role of social entrepreneurship in the attainment of the sustainable development goals. *Journal of Business Research.* 2022. Volume 152. Pages 242-250.

СИВОЛОВСЬКА О. В., к.еко.н., доцент

МКРТИЧЬЯН О.М., ст.викладач

ВОЛОХОВ В.А., к.еко.н., доцент

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРІЇ ІГОР ДО МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Розвиток та постійне ускладнення явищ та процесів соціально-економічної сфери суспільства вимагає якісного управління й підвищення ефективності існуючих взаємодій та відносин. Збільшення корисності прийнятих рішень та вжитих дій при одночасному врахуванні великої кількості факторів та інтересів сторін, які можуть значно перетинатися, є можливим при застосуванні теорії ігор.

Теорія ігор як підхід у прикладній математиці, застосовується для вивчення поведінки людини у різних ситуаціях, в яких беруть участь різні сторони, наділені різними інтересами та можливостями вибирати доступні для них дії відповідно до цих інтересів. Кожна сторона має свою мету та стратегію, яка у свою чергу веде до виграшу чи програшу – залежно від поведінки команди, гравця чи інших гравців. Теорія ігор дає можливість вибрати більш вигідну стратегію, дає інформацію про інших учасників та їх ресурси, а також про передбачувані ними дії.

Формулювання завдання в ігровій постановці передбачає послідовну розробку і реалізацію наступних етапів:

- визначення учасників гри і їх стратегій;
- визначення вигравів гравців при використанні кожної стратегії.;
- подання матриці вигравів (платежів) в нормальній формі.

Варто зазначити, що недосконалість теорії ігор проявляється залежно від отриманого результату, від моделі поінформованості суб'єктів, справжня поінформованість яких може залишатися невідомою. Так, для прийняття правильних рішень в соціально-економічній сфері часто потрібно мати додаткову інформацію, яка накладає обмеження як на дії, так і на користування результатами прогнозування. Також варто приймати до уваги той факт, що теорію ігор складно застосовувати при великій кількості ситуацій рівноваги. Ця проблема може виникнути навіть у ході простих ігор з одночасним вибором стратегічних рішень. До того ж, якщо ситуація ухвалення стратегічних рішень дуже складна, то гравці часто не можуть вибрати найкращі для себе варіанти.

Таким чином, теорію ігор розглядають у якості інструментів прогнозування поведінки та аналізу ситуацій з метою виявлення найкращої поведінки для раціонального гравця. Аналіз на основі теорії ігор повинен бути відображений у вирішенні особливо важливих проблемних областей, із достатньою кількістю та повнотою інформації. Лише правильний розбір та аналіз ситуації через теорію ігор дає ефективний та оптимальний варіант вирішення проблемних завдань будь-якого рівня. Застосування теорії ігор в моделюванні соціальних та економічних процесів дає можливість оцінити тенденції і напрямки розвитку гармонізації суспільних і приватних інтересів, що є запорукою сталого розвитку держави.

Список використаних джерел

1 Коломієць Г.Б. Застосування теорії ігор в оподаткуванні як сфері узгодження суспільних і приватних інтересів. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 4, Том 3. С. 202-205.

2 Шиян А.А. Теорія ігор: основи та застосування в економіці та менеджменті. Навчальний посібник. Вінниця. ВНТУ. 2009. 164 с.

3 Nash J. Non-Cooperative Games. *The Annals of Mathematics*. Second Series. Volume 54. Issue 2 (Sep., 1951). pp. 286-295.

СОЛОМНИКОВ І.В., к.екоп.н., доцент

СЕМЕНЦОВА О.В., к.екоп.н., доцент

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СФЕРІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ: ЕКОЛОГО- ЕКОНОМІЧНА КОМПОНЕНТА

В останні десятиліття еволюційного розвитку, людство все більше почало замислюватися над аспектами бізнес-процесів, які характеризують їх вплив на оточуюче середовище.

Ще у другій половині ХХ століття данським інститутом «Копенгагенський центр – нове партнерство для соціальної відповідальності» було започатковано Концепцію добровільного взаємовигідного партнерства між представниками бізнесу, національними урядами та неурядовими організаціями з метою підвищення конкурентоспроможності окремих компаній та національних економік на засадах сталого розвитку, прозорості бізнесу та соціальної відповідальності. Згодом вона була набула розповсюдження як стратегія сталого розвитку. Такі лідери світового бізнес-середовища, як IBM, General Electric тощо розширили концепцію, додавши до поняття економічних вигод соціальні вигоди. Застосування такого підходу передбачає добровільну відмову від нецивілізованих методів ведення бізнесу, зокрема забруднення навколишнього середовища. Соціально відповідальний бізнес визнає рівність різних видів вигод і цінностей (як то соціальних, екологічних та фінансових) і зосереджується на нефінансових показниках (як то якість продукції; кадрова політика; шкода, заподіяна навколишньому середовищу; нематеріальні активи, гудвіл тощо).

В умовах сьогодення все більше актуалізуються проблеми екологічної відповідальності бізнесу, що зумовлено не тільки загальносвітовими тенденціями, але і умовами ведення повномасштабних військових дій в Україні. Щодня під впливом дій агресора руйнуються цивільні та промислові об'єкти, підприємства паливної енергетики тощо. Постійно існуюча загроза радіологічного забруднення через невідповідальну та непідконтрольну експлуатацію захоплених об'єктів атомної енергетики, обстріли та неконтрольованість ситуації; пожежі, руйнація екосистем – це все те, з чим має справу щодня Україна як наслідок повномасштабних військових дій. В таких складних умовах загроз техногенних та екологічних катастроф все більше